

Utbildningsdepartementet
Kopia till: Socialdepartementet

2015-10-01
1 (10)
Dnr 2015:857

Redovisning av uppdrag om plan för ökad jämställdhetsintegrering av Skolverkets verksamhet 2015 – 2018

Dnr U2013/5639/GV,U2014/1674/S, U2014/2097/S m.fl.

Härmed redovisas uppdraget att redovisa en plan för hur Skolverket avser fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering under 2015–2018 i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen givet i Regleringsbrev för budgetåret 2015.

Sammanfattning

Skolverket arbetar via huvudmän, förskolor, skolor och fritidshem för att bidra till de jämställdhetspolitiska målen. Myndigheten integrerar på olika sätt ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. Ett antal särskilda insatser för att lyfta jämställdhetsperspektivet i myndighetens ordinarie strukturer och ge medarbetare verktyg för att i sitt arbete säkerställa ett jämställdhetsperspektiv infördes under 2014 och första halvåret 2015. Arbetet fortsätter att implementeras och vidareutvecklas under återstoden av år 2015 fram till och med år 2018 i enlighet med det regeringsuppdrag som härmed redovisas.

På Skolverkets vägnar

Anna Ekström
Generaldirektör

Mikael Ärnhage
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har Katarina Tiväng, Annette Lilliestierna och Jonas Nordström i Skolverkets ledningsgrupp deltagit.

Redovisning av uppdrag om plan för ökad jämställdhetsintegrering av Skolverkets verksamhet 2015 – 2018

1. Bakgrund och nulägesbeskrivning

Skolverkets övergripande uppdrag att styra, stödja, följa upp och utvärdera huvudmäns och skolors arbete, med syftet att förbättra kvaliteten och resultaten i verksamheterna, har tydliga kopplingar till de jämställdhetspolitiska målen. Både i skollag och i läroplaner framgår det att skolväsendet har ett uppdrag att motverka traditionella könsmonster samt se till att undervisningen till innehåll och uppläggning präglas av ett jämställdhetsperspektiv och att alla barn och elever får möjlighet att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån kön. Jämställdhet, som grundläggande demokratiskt värde, ska både gestaltas och förmedlas. Jämställdhetsarbete har ett värde i sig utifrån förskolans och skolans värdegrund och demokratiuppdrag men det ökar också förutsättningarna att lyckas med kunskapsuppdraget.

Skolverket har under en längre tid arbetat för ökad jämställdhet i skolväsendet på ett flertal olika sätt. Myndigheten har bland annat ett instruktionsenligt uppdrag att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. Detta arbete förstärktes i och med att Skolverket år 2013 fick i uppdrag av regeringen att ta fram en handlingsplan för jämställdhetsintegrering av myndigheten (U2013/5508/S). Under framtagandet av planen framkom flera goda exempel på hur ett jämställdhetsperspektiv beaktas i myndigheten samtidigt som ett behov av att systematisera arbetet blev synligt. I mars 2015 lämnade Skolverket en redovisning till regeringen av det arbete som påbörjats (Dnr 2014:111). Aktiviteterna som implementerats har varit fokuserade på att skapa goda och långsiktiga förutsättningar för Skolverkets arbete med jämställdhetsintegrering, så att myndigheten i ökad grad kan uppmärksamma och bemöta de utmaningar som finns kopplat till jämställdhet i skolväsendet. Utvecklingsarbetet har i stor utsträckning integrerats i myndighetens styrprocesser och har resulterat i förändrade styrdokument, metodstöd och utbildning till medarbetare, samt strukturer för uppföljning och utvärdering av det förändrade arbetssättet. Jämställdhetsintegreringen finns nu med i VP-processen, projektmodellen, riktlinjer för allmänna råd/föreskrifter, riktlinjer för remissyttranden, mall för GD-föredragning och riktlinjer för kommunikation.

Skolverket fick i myndighetens regleringsbrev för 2015 i uppdrag att med utgångspunkt i det tidigare utvecklingsarbetet redovisa en plan för hur jämställdhetsintegreringen ska fortlöpa under 2015 – 2018 (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:AU1, rskr. 2008/09:115). Av planen ska framgå väntade resultat samt vilka åtgärder som Skolverket avser att vidta med anledning av de utvecklingsbehov som identifierats i myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering. Vidare ska planen beskriva på vilket sätt jämställdhet kan integreras och bli en del av myndighetens ordinarie verksamhet, exempelvis i myndighetens styrprocesser. Planen ska slutredovisas senast den 1 oktober 2015 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Socialdepartementet). Myndigheten ska lämna en delredovisning i särskild ordning den 22 februari 2018, och då beskriva och analysera resultatet av genomfört arbete 2015–2017. Redovisning av åtgärder och resultat ska även ske årligen i myndighetens årsredovisning.

Utifrån det givna uppdraget har Skolverket beslutat att fortsätta de implementeringsinsatser som påbörjats under 2014 och 2015 samt att anpassa arbetet med jämställdhetsintegrering i myndighetens styrprocesser efter den organisationsförändring som kommer äga rum under 2016. I aktivitetsplanen i bilagan redovisas vilka aktiviteter som Skolverket planerar att genomföra kommande period, vilken omfattar återstoden av år 2015 fram till och med år 2018.

1.1 Myndighetens övergripande jämställdhetsuppdrag

Alla barn och elever i Sverige har rätt till en likvärdig utbildning. Skolverket har i sin instruktion¹ ett övergripande uppdrag att arbeta för att det förverkligas:

Myndigheten ska genom sin verksamhet främja att alla barn och elever får tillgång till en likvärdig utbildning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö. Myndigheten ska bidra till goda förutsättningar för barns utveckling och lärande och till förbättrade kunskapsresultat för elever.

I Skolverkets instruktion² framgår även att myndigheten ska integrera ett jämställdhetsperspektiv och perspektivet mänskliga rättigheter i sin verksamhet. Det innebär att Skolverket bland annat ska arbeta för att alla elever, oavsett kön, har tillgång till likvärdig utbildning.

I skollagen³ framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med den värdegrund som skollagen definierar. Värdegrunden handlar om grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde,

---

¹ 1 § andra stycket förordning (2011:555) med instruktion för Statens skolverk

² 13 § förordning (2011:555) med instruktion för Statens skolverk

³ 1 kap. 5 § första stycket skollagen (2010:800)

jämställdhet
samt solidaritet mellan människor.

Vidare framgår i skollagen⁴ att ”var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling”.

Skolverket ska beakta jämställdhetsperspektivet i statistiska redovisningar. I regleringsbrev för 2015⁵ framgår att ”all individbaserad uppföljningsinformation ska redovisas uppdelat på kön, om det inte finns särskilda skäl som talar emot detta. Där det bedöms relevant ska även en analys och bedömning av utvecklingen mellan könen göras.”

I regeringens budgetproposition för 2015⁶ betonades bland annat att arbetet med jämställdhet i skolväsendet ska bedrivas kontinuerligt:

Grunden till ett jämställt samhälle läggs i skolan. Jämställdhetsarbetet i skolan ska bedrivas kontinuerligt och i vardagen och diskussionen kring människors lika värde ska vara en naturlig del i vardagen. Stereotypa könsnormer, mobbning och diskriminering ska aktivt motarbetas. En utgångspunkt för förskolan och skolan är att barn och elever ska ges möjlighet att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet eller könsidentitet. Varje elev ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen för utbildningen, oavsett kön.⁷

1.2 Skolverkets arbete med jämställdhetsintegrering fram till 2015

Vid framtagandet av aktivitetsplanen för utvecklingsarbetet 2013 (Dnr 2013:021) gavs flera goda exempel på hur ett jämställdhetsperspektiv beaktats i myndigheten. Skolverket presenterar exempelvis all individbaserad statistik uppdelad på kön. Könsuppdelad statistik är ett väsentligt medel för en jämställdhetsanalys. Genom statistik kan vi få kunskap om hur utmaningarna ser ut när det gäller jämställdheten i skolväsendet. I bemötandet av barn och elever är det emellertid centralt att se alla som individer. Både i skollag och i läroplaner framgår det att förskolan och skolan har ett uppdrag att motverka traditionella könsmonster och att alla barn och elever ska få möjlighet att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån kön.

Ett annat exempel på Skolverkets systematiska arbete för ökad jämställdhet är att myndigheten säkerställer i skriftliga överenskommelser med lärosäten att de nationella proven i dess utformning ska främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck. Regeringen har sedan juni 2011 gett

---

⁴ 1 kap. 5 § första stycket skollagen (2010:800)

⁵ Skolverkets regleringsbrev 2015 (2014-12-22), s. 2

⁶ Prop. 2014/15:1 utgiftsområde 16, s. 169

Skolverket en rad sammanlänkade uppdrag om jämställdhet. Uppdragen är nu slutredovisade (dnr 2012:122, 2012:224 och 2011:1314). Skolverket har inom ramen för de jämställdhetsuppdrag som getts genomfört en rad insatser för att minska skillnaden mellan pojkars och flickors resultat i skolan samt att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter främst utifrån aspekten kön men också utifrån ett intersektionellt perspektiv. Insatserna har främst bestått i kompetensutveckling, kunskaps- och erfarenhetspridning, samverkan samt produktion av material.

2. Skolverkets utvecklingsarbete mot de jämställdhetspolitiska målen

En utgångspunkt i det aktuella regeringsuppdraget är de jämställdhetspolitiska målen. Det överordnade målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utifrån detta arbetar regeringen efter fyra delmål:

- **Jämn fördelning av makt och inflytande.** Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- **Ekonomisk jämställdhet.** Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- **Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.** Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- **Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.** Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Ökad jämställdhet i skolan är en viktig del i arbetet med de jämställdhetspolitiska målen. Genom sitt värdegrundsuppdrag och kunskapsuppdrag ska skolväsendet aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. För att nå de jämställdhetspolitiska målen ska flickor och pojkar kunna göra sina val utan att begränsas av könsstereotypa föreställningar om vad som anses passa kvinnor och män, ex. vid val av utbildning, roller och ansvar i samhället och i relationer etc. Skolväsendet har här ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster.

Genom att säkerställa ett jämställdhetsperspektiv i Skolverkets arbete, kan myndigheten på lång sikt exempelvis öka kunskapen hos förskollärare, lärare och skolledare om hur förväntningar och krav på pojkar och flickor påverkar deras lärande och utveckling. De jämställdhetspolitiska målen förutsätter också att kvinnor och män har faktiska förutsättningar att göra aktiva val och förändra sin livssituation. Skolans kunskapsuppdrag är här av stor vikt. Varje elev ska ges förutsättningar att uppnå målen för utbildningen, oavsett kön. En god utbildning öppnar många möj-

ligheter och lägger grunden för fortsatta livsval. Pojkar och flickor får genom utbildningen också kunskap om att vara en aktiv samhällsmedborgare och hur individen kan påverka olika typer av beslutsfattande. Skolverket kan här bidra exempelvis genom att presentera och analysera resultatskillnader baserat på kön, bidra till ämnesdidaktisk utveckling utifrån ett jämställdhetsperspektiv eller uppmärksamma huvudmännen på vikten av det systematiska kvalitetsarbetet för ökad målpuppfyllelse.

2.1 Identifierade utvecklingsbehov

Skolverkets utvecklingsarbete för ökad jämställdhetsintegrering har fokuserat på att skapa goda och långsiktiga förutsättningar för arbetet, så att myndigheten i ökad grad kan uppmärksamma och bemöta de utmaningar som finns kopplat till jämställdhet i skolväsendet. Eftersom det är där de ordinarie besluten fattas som normer skapas och upprätthålls, är det av stor betydelse att jämställdhetsperspektivet synliggörs i det dagliga arbetet, i lednings- och styrsystem. Vid framtagandet av aktivitetsplanen 2013 framkom flera konkreta utvecklingsbehov vilka har resulterat i förändrade styrdokument, framtagande av metodstöd och utbildning till medarbetare, samt strukturer för långsiktig uppföljning och utvärdering av det förändrade arbetssättet.

I arbetet med jämställdhetsintegreringen har Skolverket sett vinster och möjligheter med att arbeta på ett liknande sätt med andra perspektiv som är uttalade i Skolverkets instruktion och regleringsbrev. Det gäller perspektiven barnets bästa, funktionshinder och nationella minoriteter, områden som alla ryms inom det övergripande ramverket mänskliga rättigheter och skollagens värdegrund.

Skolverket lägger stor vikt vid att jämställdhetsarbetet inte är ett separat spår i verksamheten utan en integrerad del av myndighetens styrprocesser och av det långsiktiga arbetet. Myndigheten ser därför främst ett fortsatt behov av att implementera de utvecklingsinsatser som påbörjats under 2014, så att medarbetarna i ökad utsträckning får kännedom om hur jämställdhetsperspektivet kan beaktas i ordinarie uppdrag genom de riktlinjer, metodstöd och utbildningar som nu är tillgängliga. Skolverket ser även behov av att säkerställa att jämställdhetsperspektivet även fortsättningsvis integreras i förändrade styrprocesser och i den nya organisation som träder i kraft i myndigheten 2016.

Skolverkets arbete med jämställdhetsintegrering utgår från behoven hos barn och elever i skolväsendet. Myndigheten har låtit en extern aktör utifrån tillgänglig forskning kartlägga vilka utmaningar kring jämställdhet som finns i skolväsendet:

- Sexuella trakasserier och kränkningar är vanligt förekommande och ofta riktade mot flickor.
- Skillnader i skolresultat mellan pojkar som grupp och flickor som grupp.

- Antipluggkultur och maskulinitetsnormer hänger ihop och påverkar elevers hälsa och studieresultat.
- Flickor har sämre psykosocial hälsa än pojkar.
- Flickor och pojkar gör könsstereotypa studie- och yrkesval.
- Läromedel är stereotypa både i faktainnehåll och i bilder.
- Sex- och samlevnadsundervisningen präglas ofta av ett heteronormativt perspektiv.

Det långsiktiga målet med jämställdhetsintegreringen av Skolverkets verksamhet är att nå effekter hos barn och elever. Genom att Skolverkets arbete mot huvudmännen har ett jämställdhetsperspektiv kan de i sina insatser arbeta för att möta utmaningarna kring jämställdhet i skolväsendet. Inför framtagandet av den första aktivitetsplanen identifierades en rad utvecklingsbehov i myndighetens verksamhet, vilka även stämde av med enhetschefer. Under 2015 har implementeringen av aktiviteterna påbörjats i myndigheten. De intervjuer som genomförts med medarbetare inför framtagandet av aktivitetsplanen för kommande period visar fortsatt behov av att implementera de förändringar som införts.

Både chefer och medarbetare betonar betydelsen av att jämställdhetsperspektivet integreras i myndighetens ordinarie styrprocesser. Sedan första halvåret 2015 ingår jämställdhetsperspektivet i riktlinjer och mallar för projektmodellen. Dessutom har metodstöd tagits fram för hur perspektivet kan beaktas vid utformandet av projektdirektiv. Riktlinjer och mallar finns även för hur jämställdhetsperspektivet ska beaktas i remissyttranden, föreskrifter/allmänna råd, konsekvensutredningar och inför GD-föredragningar. Metodstöd finns för framtagande av remissyttranden och allmänna råd. Slutligen finns riktlinjer för webb, publikationer och bilder.

Kommande period fortsätter arbetet med implementeringen av jämställdhetsperspektivet genom följande aktiviteter:

- **I samband med verksamhetsplaneringen för 2016 ska uppdrag som startat före 2015 revidera projektplanen utifrån jämställdhetsperspektivet, där detta är relevant.**
Genom att projekt som startat innan de nya riktlinjerna togs fram också beaktar jämställdhetsperspektivet, stärks myndighetens arbete mot ökad jämställdhet inom skolväsendet.
- **Projektledarträff inför revidering av projektplaner.**
Projektledare som ska revidera projektplaner med beaktande av jämställdhetsperspektivet får särskilt stöd genom träff med andra projektledare och ansvariga för jämställdhetsintegrering inom myndigheten.
- **Metodstöd för basuppgifter.**
En stor del av Skolverkets uppdrag genomförs som basuppgifter. Hittills saknas riktlinjer för hur jämställdhetsperspektivet ska integreras i arbetet med basuppgifter.

- **Jämställdhetsintegreringen anpassas till Skolverkets nya organisation.**
År 2016 träder Skolverkets nya organisation i kraft. De förändringar av myndighetens styrprocesser som genomförts behöver anpassas efter den nya organisationsstrukturen.
- **Jämställdhetsperspektivet beaktas i Skolverkets nya projektmodell.**
Skolverket kommer att införa en ny projektmodell. Jämställdhetsperspektivet ska även fortsatt beaktas vid beredningen av projekt.
- **Jämställdhetsperspektivet beaktas vid framtagandet av en ny strategisk plan för Skolverket.**
Den strategiska planen är ett stöd i arbetet och en gemensam utgångspunkt för alla medarbetare. I den kommande strategiska planen är målet att jämställdhetsperspektivet ska ingå.

I intervjuerna har det också framkommit att jämställdhetsbrister hos Skolverkets målgrupper behöver kartläggas. Exempel på beprövade lösningar efterlyses också. Skolverket har tagit fram ett fördjupat metodstöd för chefer och medarbetare om hur jämställdhetsperspektivet kan integreras i projekt, där en kartläggning av brister och möjliga sätt att motverka dessa ingår. Kommande period föreslås följande aktivitet:

- **Kartlägga och tillgängliggöra goda exempel på hur jämställdhetsperspektivet beaktats i Skolverkets olika projekt.**
Goda exempel på hur jämställdhetsperspektivet integrerats i olika uppdrag tillgängliggörs för Skolverkets medarbetare.

Ett ytterligare behov som identifierats är kompetensutveckling av Skolverkets medarbetare. Information om jämställdhetsperspektivet och hur det kan integreras i arbetet har delgetts medarbetarna på enhetsmöten. Ett moment om jämställdhetsperspektivet har också ingått i introduktionsutbildningen och i projektledarutbildningen. Sedan våren 2015 finns dessutom en utbildning i Skolverkets ordinarie kursutbud som innehåller teori, verktyg och övningar kring hur medarbetarna kan beakta jämställdhetsperspektivet i det dagliga arbetet. Utbildningen utökas i omfattning under hösten 2015. Kommande period föreslås att kompetensutvecklingen fortsätter genom den särskilda utbildningen samt genom moment i introduktionsutbildningen och i en ny kommande projektledarutbildning.

En viktig del i arbetet under perioden är också årliga uppföljningar av i vilken omfattning jämställdhetsperspektivet integrerats i myndighetens arbete. Dessutom finns behov av mer omfattande utvärderingar av det utvecklingsarbete som pågår, bland annat så att arbetet kan justeras för att nå bättre effekt. När det gäller möjligheterna att utvärdera Skolverkets olika insatser och långsiktiga effekter är det emellertid viktigt att ha i åtanke att det är via insatser från huvudmän, förskolor, skolor och fritidshem som de jämställdhetspolitiska målen har en inverkan hos barn och elever.

Kommande period föreslås följande aktiviteter:

- **Utvärdering vid periodens start av jämställdhetsintegreringens förutsättningar.**
- **Utvärdering vid periodens slut av Skolverkets arbete med jämställdhetsintegrering och förutsättningar att nå effekter hos målgrupperna.**
- **Uppföljning sker kontinuerligt och systematiskt.**
- **Nya indikatorer för uppföljning tas fram.**

De mål och aktiviteter som avser att svara upp mot utvecklingsbehoven perioden 2015 - 2018, finns sammanfattade i ett förslag till aktivitetsplan (se bilaga).

3. Styrning och uppföljning av utvecklingsarbetet

Skolverkets verksstab samordnar arbetet med myndighetens jämställdhetsintegrering. Det sker i samverkan med Utvecklingsavdelningen där det finns stor kunskap och erfarenhet av särskilda jämställdhetsinsatser inom skolväsendet. Myndigheten har även använt processtöd från extern leverantör. En referensgrupp fanns med i det inledande arbetet, med representanter från de tre sakavdelningarna (avdelningar för verksamhetsområdena utbildning, utveckling och utvärdering) samt rättssekretariatet. Delar av de förändrande styrdokumenterna, exempelvis projektmodellen med det framarbetade metodstödet, har även prövats av medarbetare utanför referensgruppen för att ge utrymme för justeringar före implementering. Utvecklingsarbetet har stämts av med Skolverkets ledning, bland annat genom medverkan vid avdelningsledningsmöten och ledningsgruppsmöten. Vid revideringen av aktivitetsplanen har referenspersoner från sakavdelningarna, personalenheten och de verksövergripande enheterna (rättssekretariatet och kommunikationsenheten) fått lämna synpunkter på det arbete som hittills genomförts och på utvecklingsbehov inför kommande period. Aktivitetsplanen har även delats internt på myndigheten till alla sakavdelningar och verksövergripande enheter. På myndighetens intranät finns en egen sida för jämställdhetsintegreringen och notiser har lagts in på intranätets startsida vid passande tillfällen. Arbetet har också lyfts fram i verksledningens information till alla medarbetare (s.k. GD-dialog).

Planen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering redovisas till regeringen i oktober 2015 och föregår därmed ordinarie verksamhetsplanering för kommande år. Skolverket styrs i hög grad av regeringsuppdrag. Det är först när myndigheten får regleringsbrevet för kommande budgetår som uppdragen blir överblickbara och verksamhetsplaneringen kan beslutas. Skolverket vill därför göra tydliga reservationer för att ändringar i aktivitetsplanen kan komma att ske i samband med att planeringen för respektive verksamhetsår slutförs.

3.1 Uppföljning och utvärdering

Verksstaben ansvarar för myndighetens övergripande styrning och uppföljning, vilket även omfattar jämställdhetsintegreringen. Uppföljningen av jämställdhetsintegreringen mäter främst om aktiviteter genomförs enligt plan. Indikatorer har tagits fram för att följa utvecklingen över tid. Dessa kan komma att ytterligare justeras med anledning av myndighetens nya återrapporteringskrav i regleringsbrev 2015. Där framgår att Skolverket ska redovisa ”hur myndighetens verksamhet bidrar till måluppfyllelse genom att utveckla och redovisa resultatindikatorer inom sitt verksamhetsområde.” I samband med att dessa resultatindikatorer utvecklas kan jämställdhetsperspektivet bli en integrerad del av arbetet och den framtida löpande uppföljningen på myndigheten.

Vid sidan av de årliga uppföljningarna ska arbetet med jämställdhetsintegrering även utvärderas. Utvärderingen tar ett helhetsgrepp om aktiviteter och resultat och innehåller en djupare analys av om Skolverkets arbete möter målgruppernas behov och bidrar till myndighetens strategiska mål. Utvärderingen kan utgöra underlag för att justera arbetet för att bättre möta målgruppernas behov och nå målen med jämställdhetsintegrering. Det utvecklingsarbete som hittills genomförts kommer att utvärderas av en extern aktör under 2015. Syftet med en sådan utvärdering är bland annat att bedöma vilka förutsättningar som i nuläget finns att på lång sikt nå målen för jämställdhetsintegreringen. Det går inte i nuläget att utvärdera effekter hos barn och elever, eftersom resultaten av Skolverkets aktiviteter för jämställdhetsintegrering i väldigt liten eller ingen utsträckning ännu fått effekter i undervisningen. En extern utvärdering av resultaten av myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering kommer att ske under 2017. Då kan bland annat en studie av vilka aktiviteter som Skolverket genomfört gentemot huvudmän, rektorer och lärare ingå. Därmed mäts förutsättningarna att på lång sikt nå målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv, även om det inom perioden inte går att isolera och mäta en sådan långsiktig samhällsförändring.

Bilaga: Förslag på aktivitetsplan för jämställdhetsintegrering 2015-2018

I denna aktivitetsplan redovisas aktiviteter och resultatmål sorterade under tre övergripande effektmål. Effektmålen riktas mot det arbete som genomförs på Skolverket, men det är via insatser från huvudmän, förskolor, skolor och fritidshem som effekter uppnås hos barn och elever. Genom att Skolverkets medarbetare har grundläggande kunskap om hur myndigheten ska arbeta med sina instruktionsenliga uppdrag, inklusive jämställdhetsperspektivet, kan Skolverket arbeta för att huvudmännen säkerställer att alla elever har rätt till en likvärdig utbildning med lika delaktighet och inflytande, att traditionella könsmonster motverkas och att alla barn och elever ges möjlighet att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån kön. Arbetet med jämställdhetsintegrering påbörjades med att utforma aktiviteter som förväntas ge effekter hos barn och elever på längre sikt. Nästa steg är att aktiviteterna implementeras på Skolverket. Därefter förväntas implementeringen ge effekt på Skolverkets insatser mot huvudmän, rektorer, förskollärare och lärare vilket i sin tur förväntas påverka undervisningen av barn och elever. Genom att utbildningen av barn och elever har ett jämställdhetsperspektiv kan alltså Skolverket på lång sikt bidra till att förutsättningarna att nå de jämställdhetspolitiska målen ökar.

EFFEKTMÅL 1: När jämställdhetsperspektivet är integrerat i Skolverkets styrprocesser kan myndighetens arbete i ökad utsträckning bidra till ett jämställdhetsperspektiv hos huvudmännen

Genom att jämställdhetsperspektivet är integrerat i myndighetens ordinarie strukturer kommer perspektivet att synliggöras i Skolverkets arbete mot huvudmän, förskolor, skolor och fritidshem. Då jämställdhetsperspektivet ingår i myndighetens olika styrprocesser (projektmodellen, VP-direktiven, riktlinjer för allmänna råd/föreskrifter, remissyttranden, kommunikation och basuppgifter) förväntas Skolverkets rapporter, utbildningar, stödmaterial m.m. bidra till ökad kunskap hos huvudmännen om de utmaningar som finns i skolväsendet kring jämställdhet, bidra till didaktisk utveckling utifrån ett jämställdhetsperspektiv samt göra huvudmännen uppmärksamma på vikten av det systematiska kvalitetsarbetet för ökad måluppfyllelse för både flickor och pojkar.

RESURSER	AKTIVITET	RESULTATMÅL
<p>Tid: 2015-2016</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p>	<p>Projektmodellens olika delar har under 2014-2015 utvecklats till att även inkludera jämställdhetsperspektivet. Det finns även ett fördjupat metodstöd för chefer och pro-</p>	<p>Jämställdhetsperspektivet finns med i riktlinjer och mallar för den nya projektmodellen och i projektledarutbildningen. Metodstödet är anpassat efter</p>

2015-10-01
Dnr 2015:857
2 (5)

<p>Berörda medarbetare: Samordnare vid verksstaben och ansvariga för projektmodellen samt enhetschefer och projektledare</p>	<p>projektledare att använda vid framtagande av projektdirektiv och projektplaner.</p> <p>Projektmodellen, som genomsyrar en stor del av myndighetens arbete, kommer att revideras under 2016. Skolverket behöver säkerställa att jämställdhetsperspektivet även beaktas i den nya projektmodellen, vilket inkluderar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Riktlinjer - Mallar - Metodstöd - Projektledarutbildning 	<p>den nya projektmodellen.</p>
<p>Tid: 2016</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare för jämställdhetsintegreringen, enhetschefer och ansvariga för basuppgifter</p>	<p>Framtagande av ett anpassat metodstöd för basuppgifter. En del av myndighetens uppdrag genomförs som basuppgifter. Även i dessa uppdrag bör ett jämställdhetsperspektiv beaktas.</p>	<p>Jämställdhetsperspektiv finns med i riktlinjer för basuppgifter.</p>
<p>Tid: 2015-2016</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare för jämställdhetsintegreringen, ansvariga för VP-direktiven, avdelningschefer, enhetschefer och projektledare</p>	<p>Skolverkets enheter får i uppdrag i VP-direktiven för 2016 att revidera ett urval av tidigare projektplaner utifrån jämställdhetsperspektivet samt övriga perspektiv för mänskliga rättigheter som Skolverket arbetar med. Urvalet ska göras utifrån projektets storlek och återstående tid.</p>	<p>Uppdrag som startat före 2015 genomför i ökad utsträckning aktiviteter med ett jämställdhetsperspektiv.</p>

<p>Tid: 2016</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare för jämställdhetsintegreringen och övriga som berörs av myndighetens styrprocesser</p>	<p>Identifiera behov av revideringar av riktlinjer, stödmaterial och utbildning med hänsyn till Skolverkets nya organisation. Under 2015 pågår en organisationsöversyn på Skolverket. Den nya organisationen träder i kraft våren 2016.</p>	<p>Jämställdhetsperspektivet beaktas i myndighetens olika styrprocesser och medarbetarna får relevant stöd för att integrera jämställdhetsperspektivet i myndighetens uppdrag i den nya organisationen.</p>
<p>Tid: 2016</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare för jämställdhetsintegreringen, ansvariga för strategiska planen</p>	<p>Jämställdhetsperspektivet och övriga perspektiv för mänskliga rättigheter som Skolverket arbetar med integreras vid framtagandet av den nya strategiska planen. Den strategiska planen är ett stöd i arbetet och en gemensam utgångspunkt för alla medarbetare.</p>	<p>Jämställdhetsperspektivet ingår i den nya strategiska planen.</p>
<p>EFFEKT MÅL 2: När Skolverkets medarbetare genom utbildning har kunskap om jämställdhetsperspektivet kan myndighetens arbete i ökad utsträckning bidra till ett jämställdhetsperspektiv hos huvudmännen</p> <p>Genom att Skolverkets medarbetare har kunskap både om jämställdhetsperspektivet och om hur perspektivet är integrerat i myndighetens kärnuppdrag kommer uppdragen som Skolverket genomför att på sikt i ökad utsträckning innehålla aspekter av jämställdhetsperspektivet.</p>		
<p>RESURSER</p>	<p>AKTIVITET</p>	<p>RESULTATMÅL</p>
<p>Tid: Påbörjats 2015 och pågår till och med 2018</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben i samarbete med Utvecklingsavdelningen</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare vid verksstaben och sakkunniga på Utvecklingsavdelningen samt enhetschefer, projektledare, projektadministratörer och övriga medarbetare</p>	<p>Återkommande utbildning i det ordinarie utbildningsutbudet som ger Skolverkets medarbetare ökad förståelse för vad jämställdhetsperspektivet innebär och hur det kan tillämpas i myndighetens verksamhet och i insatser mot målgrupperna.</p>	<p>Medarbetare, särskilt chefer, projektledare och projektadministratörer, har deltagit i utbildningen.</p>

2015-10-01
Dnr 2015:857
4 (5)

<p>Tid: Påbörjats 2015 och pågår till och med 2018</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben i samarbete med Personalenheten</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare vid verksstaben, projektledare och nya medarbetare i Skolverket</p>	<p>Återkommande utbildningsmoment i introduktionsutbildningen och projektledarutbildningen.</p>	<p>Jämställdhetsperspektivet presenteras för nya medarbetare och för projektledare som deltar i projektledarutbildningen.</p>
<p>Tid: 2015-2016</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben i samarbete med Utvecklingsavdelningen</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare vid verksstaben, sakkunniga vid Utvecklingsavdelningen</p>	<p>Riktat processtöd till projektledare inför att projektplanerna ska revideras med hänsyn till jämställdhetsperspektivet och övriga MR-perspektiv Skolverket arbetar med.</p>	<p>Projektledare som berörs av VP-direktiven att jämställdhetsperspektivet ska beaktas även i uppdrag som startat före 2015 deltar i det riktade processtödet.</p>

EFFEKT MÅL 3: Genom **uppföljning och utvärdering** kan Skolverket kontinuerligt förbättra arbetet med jämställdhetsintegrering och säkerställa att arbetet anpassas efter gällande förutsättningar

Genom att resultatindikatorer för arbetet med jämställdhetsintegrering kontinuerligt följs upp kan myndigheten anpassa och justera riktlinjer och stöd efter behov i organisationen. Utvärderingarna kan genom att de visar på vilka förutsättningar som finns för jämställdhetsintegreringsarbetet och hur väl resultatmålen uppnåtts bidra till att på lång sikt ge myndigheten förutsättningar att anpassa arbetet med jämställdhetsintegreringen efter organisationens struktur och huvudmännens behov.

RESURSER	AKTIVITET	RESULTATMÅL
<p>Tid: 2016-2017</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare vid verksstaben, ansvariga för verksamhetsuppföljning</p>	<p>Indikatorerna för uppföljning mäts systematiskt och kontinuerligt. Indikatorer som hittills valts är projektdirektiv (visar hur många projekt som i beredningen beaktar jämställdhetsperspektivet och vilka insatser som planeras) samt GD-föredragnings-PM (visar hur många projekt som genomfört insatser med ett jämställdhetsperspektiv och vilka insatserna varit).</p> <p>I samband med att resultatindikatorer för myndigheten tas fram i enlighet med uppdrag i Skolverkets</p>	<p>Jämställdhetsintegreringsarbetet följs kontinuerligt upp.</p>

	regleringsbrev, undersöks möjligheten att även följa upp jämställdhetsintegrering.	
<p>Tid: 2015-2018</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare vid verksstaben, utvärderingsavdelningen</p>	<p>Utvärdering av projektets förutsättningar, genomförande och resultat. En delrapport av jämställdhetsintegreringens förutsättningar sammanställs hösten 2015. En slutrapport av integreringens genomförande och resultat sammanställs vid periodens slutskede, 2017.</p> <p>Delrapporten ska ge en god bild av vilka förutsättningar som myndigheten har att uppnå resultatmålen. Slutrapporten ska visa i vilken utsträckning förutsättningar har funnits för att effektmålen för att jämställdhetsintegreringen ska ha kunnat uppnås. Utvärderingarna kan användas som underlag för justering av arbetet så att jämställdhetsintegreringen når större effekt.</p>	Skolverket ska lämna en redovisning till regeringen den 22 februari 2018 samt årligen återrapportera åtgärder och resultat i årsredovisningen.
<p>Tid: 2015-2016</p> <p>Ansvar för genomförande: Verksstaben</p> <p>Berörda medarbetare: Samordnare vid verksstaben, utvärderingsavdelningen, kommunikationsheten</p>	Goda exempel på hur jämställdhet hittills integrerats i olika uppdrag presenteras på Skolverkets intranät som stöd för enhetschefer och projektledare. Exempel kan identifieras genom den utvärdering som startar hösten 2015.	Ett antal goda exempel på hur jämställdhetsperspektivet beaktats i uppdrag är tillgängliga för Skolverkets medarbetare på intranätet.